

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1580/19-E

Název	Speciální základní škola Litomyšl
Sídlo	9. května 1181, 570 01 Litomyšl
E-mail	jan.janyпка@gmail.com
IČ	70838275
Identifikátor	600100979
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jan Janyпка
Zřizovatel	Pardubický kraj
Místo inspekční činnosti	9. května 1181, 570 01 Litomyšl T. G. Masaryka 1145, 570 01 Litomyšl
Termín inspekční činnosti	5., 6. a 9. 12. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy.

Charakteristika

Speciální základní škola Litomyšl (dále škola) vykonává činnost základní školy a školní družiny. Aktuálně se vzdělává v osmi třídách 54 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP). Výuka je realizována podle školních vzdělávacích programů v oboru vzdělání základní škola a oboru vzdělání základní škola speciální. Žáci devátého ročníku základní školy dokončují vzdělávání podle *Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání zpracovaného podle RVP ZV-LMP*. Většina žáků se vzdělává podle individuálních vzdělávacích plánů. V průběhu posledních let se celkový počet žáků mírně snižoval, a to i vlivem plošně realizovaného společného vzdělávání, nyní je stabilizovaný. Do školy dojíždí přibližně 74 % žáků z několika okolních obcí i měst.

Ve školní družině bylo aktuálně zapsáno 27 žáků. Zájmové vzdělávání je realizováno ve třech odděleních v ranních a odpoledních hodinách podle *Školního vzdělávacího programu školní družiny Společně*.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy dlouhodobě uplatňuje participativní styl řízení podpořený aktivní komunikací a intenzivní spoluprací s pedagogy, který se příznivě projevuje v atmosféře školy. Nově stanovená koncepce rozvoje školy navazuje a dále účelně rozvíjí předchozí dosaženou úroveň podmínek, průběhu a organizace vzdělávání. K naplňování stanovených cílů významně přispívá každodenní součinnost pedagogů a jejich vnitřní motivace ke speciálně pedagogické práci. Rovněž delegování pravomocí na další vedoucí zaměstnance, činnost předmětových komisí a rozdělení specializovaných činností efektivně podporují zabezpečení specifických podmínek pro vzdělávání žáků. Kontrolní činnost ředitele je prioritně zaměřená na průběh vzdělávání, což příznivě ovlivňuje jeho kvalitu a výsledky. Také povinná dokumentace školy je účelně vedena s důrazem na praktické propojení se vzdělávacím procesem. Drobné formální nedostatky bez vlivu na kvalitu vzdělávání byly operativně odstraněny v průběhu inspekční činnosti. Prováděné hodnotící činnosti, rozbor průběhu a výsledků vzdělávání jsou přínosné pro nastavování odpovídající speciálně pedagogické péče. Časté porady a nastavený systém přenosu informací podporují neustálý přehled o aktuálním stavu uvnitř školy a vedou k pružnému přijímání opatření. Vzdělávací nabídka školy je prezentována velmi přehlednými webovými stránkami.

Od minulé inspekční činnosti se výrazně zlepšila odborná kvalifikace pedagogů kromě specializovaného studia výchovné poradkyně a metodika prevence. Počet asistentů pedagoga je téměř čtyřikrát vyšší, proto v menší míře pokračuje i smluvně zajištěná osobní asistence k žákům. Další vzdělávání pedagogických pracovníků účelně přispívá k jejich profesnímu rozvoji a nabyté znalosti se pozitivně projeví v průběhu výuky. Stanovené priority jsou vhodně zvolené nejen podle aktuálně vyhodnocených potřeb školy a pedagogů, ale i k měnícím se speciálním potřebám žáků.

Prostory školy jsou svým rozměrem limitující, ale jejich účelně rozvržené využití umožňuje realizaci všech vzdělávacích programů. Učitelé žákům přizpůsobují vybavení a úpravu tříd podle jejich speciálně vzdělávacích potřeb. Vzhledem k menší velikosti tříd by však byla vhodná výměna nábytku s praktičtějšími úložnými prostorami. Úroveň materiálního vybavení pro vzdělávání se průběžně zvyšuje, zejména v oblasti multimediální techniky, kompenzačních a reedukačních pomůcek, které byly zřetelně nedílnou součástí výuky. Často byly využity i didaktické pomůcky aktivně vyrobené samotnými pedagogy. K výzdobě vnitřních prostor a tříd jsou používány práce žáků a také ocenění jejich úspěchů. Škola

ve spolupráci se školami v těsném okolí využívá velmi kvalitní venkovní i vnitřní sportoviště pro důležitý pohybový rozvoj žáků. O pravidlech bezpečnosti a ochrany zdraví jsou žáci prokazatelně poučováni. Této oblasti věnuje škola pozornost i v různých vzdělávacích oblastech. Četnost školních úrazů není vysoká.

Škola hospodaří s finančními prostředky poskytnutými zřizovatelem na úhradu provozních nákladů a s prostředky ze státního rozpočtu včetně rozvojových programů. Zřizovatel zajistil zlepšení úrovně materiálního vybavení (např. výměna oken, osvětlení, dovybavení školy didaktickou technikou apod.). Škole se daří získávat sponzorské příspěvky, které například umožňují žákům zúčastnit se poznávacích pobytů nebo vycestovat o prázdninách k moři.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Téměř ve všech třídách se společně vzdělávali žáci více ročníků. Učitelé vycházeli při plánování jednotlivých vyučovacích jednotek z velmi dobré znalosti stanovených podpůrných opatření žáků. Proto byly vyučovací záměry přizpůsobeny s ohledem na schopnosti žáků, obsahovaly vědomostní a dovednostní cíle. Pomocí některých plánovaně zařazených témat nebo nastalých situací byly vhodným způsobem ovlivňovány i jejich postoje. Žákům byly sdělovány cíle výuky, většinou i její předpokládaný průběh, a to mělo na některé z nich potřebný uklidňující účinek. K jejich naplnění byla účelně zastoupena především samostatná práce žáků společně s frontálním působením na celý třídní kolektiv. Ve vhodných situacích i spolupráce ve dvojicích nebo skupinách. Kombinace výukových forem a metod v hodinách vedla k potřebné diferenciaci a individualizaci vzhledem ke schopnostem žáků. Často byly zařazovány i relaxační části, které je udržovaly v zájmu o výuku nebo dopomáhaly k znovuoživení jejich soustředění. Žáci byli také aktivizováni podnětnými otázkami a dílčími úkoly, které odpovídaly jejich individuálnímu schopnostem. Průběžné motivační pochvaly za jejich dílčí pokroky výrazně podporovaly učební proces a osvojování kompetencí a funkčních gramotností. Nové poznatky byly vyvozovány postupně na základě známých faktů, učitelé dovedli využívat praktické znalosti a zkušenosti žáků. Práce s chybou a mezipředmětové vazby vedly ke snazšímu pochopení, osvojování a upevnění učiva. K efektivitě vzdělávacího procesu přispívalo využívání kompenzačních, reedukačních pomůcek a názorných materiálů v souladu s cílem hodiny. Také aktivní práce žáků s tablety, využití interaktivní tabule výuku zpestřily, zprostředkovaly vícesmyslové vnímání a vedly k rozvoji dalších dovedností např. vyhledávání informací. V závěru sledovaných hodin obvykle učitelé zhodnotili průběh výuky a žáci se úměrně svým schopnostem vyjadřovali ke své práci nebo ke svým učebním pokrokům. Učitelé cíleně věnovali pozornost dodržování třídních i společenských pravidel komunikace a chování. Pozitivní vztahy mezi vyučujícími a žáky a zpravidla i žáky navzájem podporovaly příjemnou pracovní atmosféru.

Velmi pozitivně lze hodnotit spolupráci vyučujících s asistenty pedagoga. Zřejmá byla jejich příprava společné spolupráce, která byla ve všech zhlédnutých hodinách velmi promyšlená a efektivní. V několika případech se vyznačovala až prvky tandemové výuky. Svoji činností přispívali k příjemné pracovní atmosféře i předcházení kázeňských problémů. Komplexnost výuky podporuje i začlenění ergoterapie, muzikoterapie a dalších specifických speciálně-pedagogických metod, které pomáhají reedukovat a kompenzovat handicap žáků. Také realizovaná logopedická podpora přispívá nejen k minimalizaci negativního dopadu narušené komunikační schopnosti některých žáků, ale příznivě se odráží také v rozvoji jejich čtenářských dovedností. Celý vzdělávací proces pozitivně doplňuje realizace různých školních projektů pro žáadoucí usměrňování hodnot a postojů žáků jako např. celoroční projekt s tématem *Každá lidská práce je důležitá*. Rovněž zařazování vhodných aktivit

na posílení dovedností a schopností jako je plavecký výcvik, poznávací pobyty, nacvičení divadelního představení a apod. vede žáky k získávání dalších životních zkušeností.

Zájmové vzdělávání účelně navazuje na obsah základního vzdělávání. Ve sledovaných činnostech vychovatelky velmi citlivě reagovaly na momentální fyzický i psychický stav žáků. Nabídka činností byla přizpůsobena jejich možnostem a přirozeným způsobem ovlivňovala i jejich rozhodování. Motivace k činnosti byla vysoká v důsledku pozitivního přístupu a podpory vychovatelek i pomoci asistentů pedagoga. Naplňování cílů probíhalo formou pravidelných činností, jejichž realizace zohledňovala individuální zájmy a potřeby žáků. Respektována byla také volba individuálních činností, doba na odpočinek i zapojení do kolektivu. Méně praktické však bylo propojení vzdělávacího dokumentu školní družiny s plánováním a realizací jeho obsahu.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola věnuje výsledkům vzdělávání stálou a průběžnou pozornost, jsou projednávány a konkrétně hodnoceny nejen v rámci pedagogických rad. Další opatření jsou přijímána i na základě hospitační činnosti ředitele školy a průběžné pedagogické diagnostiky vyučujících o míře pokroku v učení jedinců. Průběžně se upravuje optimální přístup ke každému jedinci tak, aby školní výstupy zvládl v co nejvyšší možné úrovni vzhledem ke svým schopnostem. Způsoby interního ověřování dosažených výsledků jsou vhodně voleny s ohledem na individuální schopnosti a dovednosti žáků. Je využíváno hodnocení klasifikačními stupni a slovní hodnocení pro žáky základní školy speciální. Ve školním roce 2018/2019 prospělo s vyznamenáním 40 % žáků, ostatní prospěli, jeden neprospěl a dvěma žákům bylo povoleno opakování ročníků ze zdravotních důvodů. Dílčí dovednosti a znalosti žáci prokazují také v projektech a mimoškolních aktivitách. Výstupy některých činností jsou zakládány do žákovských portfolií. Zpravidla jsou využívána jako další podklad pro hodnocení žáků nebo pro zpětnou vazbu poskytovanou zákonným zástupcům. Ti jsou pravidelně informováni o výsledcích vzdělávání zejména prostřednictvím žákovských knížek a na třídních schůzkách. Dále pak osobním kontaktem s vyučujícími, telefonickými rozhovory, popř. při akcích pořádaných školou, což účelně podporuje vzájemnou spolupráci.

Pozitivním zjištěním je skutečnost, že školou udělovaná výchovná opatření jsou podmíněna především vlastní aktivitou žáků a i žáci s nižší úrovní znalostí a vědomostí mohou zažít pocit školního úspěchu. Ve škole přetrvává převažující četnost udělování pochvalných výchovných opatření. Neomluvená absence byla řešena individuální intervencí směrem k žákovi i jeho zákonným zástupcům, úzkou součinností s dalšími institucemi (např. OSPOD). K eliminaci neomluvené absence přispívá také množství realizovaných školních akcí, preventivních a mimoškolních aktivit pro žáky. Škola organizuje sportovní soutěže, účastní se kulturních představení. Četnými krátkodobými i dlouhodobými projekty v oblasti environmentální výchovy, včetně spolupráce s takto zaměřenými organizacemi, podněcuje žáky k vytváření pozitivního vztahu k životnímu prostředí.

Pro některé žáky ze sociálně znevýhodněného prostředí pokračuje již dlouholetá podpora ve formě úplné úhrady obědů prostřednictvím organizace WOMEN FOR WOMEN, o.p.s. Dále se rozvíjí a prohlubuje partnerství s dalšími školami ve městě (gymnázium, základní a mateřské školy). Významným partnerem zůstává herečka Simona Stašová, která již tradičně věnuje výtěžek ze svého představení škole na prázdninový pobyt žáků u moře. Za dlouhodobě projevovanou snahu o zlepšení jsou žáci navrženi k poskytnutí jednorázového stipendia v rámci *Motivačního systému*, které uděluje Městský úřad Litomyšl.

Závěry

Vývoj školy

- Výrazné zlepšení odborné kvalifikace pedagogů, navýšení počtu asistentů pedagoga,
- zlepšení úrovně materiálního vybavení (např. výměna oken, osvětlení, dovybavení školy didaktickou technikou),
- udržení dlouhodobé přínosné spolupráce s významnými partnery.

Silné stránky

- Podporující pedagogický styl, včetně pozitivní až rodinné atmosféry při vzdělávání, kladně působí na průběh vzdělávání žáků,
- odborná kvalifikovanost a profesionální zaujetí pedagogů, aktivní spolupráce s asistenty pedagoga i vzájemný respekt mezi všemi zaměstnanci školy pozitivně přispívají k rozvoji vzdělávání žáků,
- vybavení školy učebními pomůckami (kompenzační, reedukační), které významně podporují názornost výuky, napomáhají účinně kompenzovat handicap žáků,
- aktivní přístup školy při zajišťování finančních prostředků pro realizaci mimořádných aktivit pro žáky.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Organizaci vzdělávání v prostorově menších třídách a školní družiny omezuje vybavení nepraktickým nábytkem s malými úložnými prostory pro velké množství používaných pomůcek pro výuku žáků.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- V dalším období se zaměřit na doplnění specializačního studia pedagogů pro výkon specializovaných činností,
- podle finančních možností vybavit třídy a školní družinu účelným nábytkem s dostatkem úložných prostor,
- dalšími aktivitami rozšířit o další možnosti pracovní činnosti v tématu pěstelské práce, účelněji propojit návaznost vzdělávacích dokumentů školní družiny.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina, čj. KrÚ 3094/2014/45 OŠK, ze dne 19. 12. 2013 s účinností od 1. 1. 2014 včetně dodatků č. 1 - 9
2. Rozhodnutí Krajského úřadu Pardubického kraje, čj. SpKrÚ 66384-1/2013 OŠK, ze dne 14. 10. 2013, s účinností od 14. 10. 2013 (výmaz mateřské školy)
3. Rozhodnutí Krajského úřadu Pardubického kraje, čj. SpKrÚ 66384-2/2013 OŠK, ze dne 14. 10. 2013, s účinností od 14. 10. 2013 (výmaz místa poskytovaného vzdělávání nebo školských služeb – školní družina)
4. Jmenování do funkce ředitele školy, čj. Sp KrÚ 37804/2018 OŠ, s účinností od 1. 8. 2018
5. Dlouhodobý plán rozvoje Speciální základní škola Litomyšl 2019-2023 ze dne 18. 12. 2018
6. Školní řád, čj. SZS 301/2018, platnost od 1. 9. 2018
7. Vnitřní řád školní družiny, čj. SZS 301/2018, od 25. 5. 2018
8. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání *Společně ve škole*, platnost od 1. 9. 2018
9. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání zpracovaný podle RVP ZV_LMP *Společně*, čj. 241/2010, platnost od 1. 9. 2010, ve znění Dodatků 1-4
10. Školní vzdělávací program pro základní školu speciální *Spolu*, čj. SZS 240/2010, platnost od 1. 9. 2010, ve znění Dodatků 1-3
11. Školní vzdělávací program školní družiny *Společně*, platnost od 1. 9. 2010
12. Dokumentace žáků se SVP (výběr), školní rok 2019/2020
13. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, platnost od 1. 1. 2016 a Příloha č. 1, školní rok 2019/2020, ze dne 3. 9. 2019
14. Školní poradenský systém, platnost od 1. 9. 2016
15. Rozvrhy hodin tříd, školní rok 2019/2020
16. Školní matrika, školní rok 2019/2020 (výběr žáků)
17. Třídní knihy, školní rok 2019/2020
18. Přehledy výchovně vzdělávací práce, školní rok 2019/2020
19. Minimální preventivní program rizikového chování, školní rok 2019/2020
20. Zápisy z pedagogických porad, školní roky 2018/2019 a 2019/2020
21. Zápisní lístky ŠD, školní rok 2019/2020
22. Výroční zpráva o činnosti školy, školní rok 2018/2019
23. Inspekční zpráva, čj. ČŠIE-116/15-E, ze dne 27. 2. 2015

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Bc. Iva Morávková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Bc. Iva Morávková v. r.

Mgr. Petra Chaloupková, školní inspektorka

Mgr. Petra Chaloupková v. r.

Bc. Daniela Růžová, kontrolní pracovnice

Bc. Daniela Růžová v. r.

V Pardubicích 18. 12. 2019

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Jan Janyпка, ředitel školy

Mgr. Jan Janyпка v. r.

V Litomyšli 19. 12. 2019